

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 93. szám
1990. április 21., szombat

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 5,30 forint

Kétszáz dollár a határ?

Szép szavak versenye — A pápa
Pozsonyban — Litvánia: felfüggesztett függetlenség?

Kétségkívül a legnagyobb vihart kavart hír: mátol kétszáz dollárt is fel kell mutatnunk az útlevél mellé, ha Jugoszláviába indulunk. De hogyan, ha változatlanul 50 dollár a hazai „fejadag”? Ezen még a világbanktól frissen felvett kölcsön sem segít. Szerencsére, Csehszlovákiába — egyelőre — fennakadás nélkül utazhatunk: a katolikus hívők milliói zárandokolnak a Duna menti városba, hogy részt vehessenek a pápai látogatás izgalmas eseményein. Litvániában a helyzet változatlan: egyelőre „kacsának” bizonyult a hír, hogy eladnák frissen szerzett függetlenségüket a litván vezetők.

Idehaza — remélhetően — sokkal békésebb nap köszönt ránk: a Föld napja. Az ipari szennyeződések szaporodásával, a környezet pusztulásával alighanem a legfontosabb világnappá lép elő.

Szeged tegnap új utazási irodával gyarapodott. De vajon telik-e még vékonyka zsebünkben efféle „úri huncutságokra”? Élelemre, húsrá is egyre kevésbé futja. Lapunkban arról nyilatkozik a szalámigyar új vezérigazgatója, hogy a húsipar nem egyezett meg a kulisszák mögött. A piaci árra való fokozatos áttérés hozta szorult helyzetbe a vásárlókat. Egyszer szívesen megtapasztalnánk, vajon milyen helyzetet teremtené a piaci fizetésekre való áttérés...

Rafai Gábor

Holnap: Föld-nap

Egész napos program Szegeden

Az egészséges élet — emberi jog. Emellett voksolnak azok, akik április 22-én, a Föld napján a világ 150 országában rendezendő ünnepségek résztvevői lesznek. Magyarországon is csatlakozott az Amerikából induló mozgalomhoz, s Szeged is méltóképpen igyekszik kivenni részét az emberiség közös érdekét szolgáló megmozdulásokból. A környezetvédezők, egyesületek, az MDF és a zöldek szervezte, a Dunabank Rt., a Talento alapítvány, a Printagent támogatott program sorozat vasárnap reggel demonstrációval kezdődik. Mindazok, akik tiszta levegőt szeretnének szívní Szeged városában, a legszennyezettebb pontok egyiken, a Bartók Béla téren gyülekezhetnek reggel fél 9 órától, s a föltehetően népes sereg a Belváros legforgalmasabb — és általában legbüzösebb — utcáin vonulnak föl. Úticéljuk vége a Dugonics tér, amely egyben a legtöbb rendezvény színhelye, az ünnepség központja, ahol — stilszerűen — a River nevű együttes gondoskodik a jó hangulatról. Itt nyitja meg üzenetét — a szégyenszemre Budapestről érkező — bioboltos, aki este 6 óráig kínálja az egészségünket szolgáló táplálékokat, a helyes életmódot és a természetvédelmet propagáló kiadványokat. Aszfalttrajversenyre is benevezhetnek az ügyes kezűek 10 órától a Káráz utcán: a díjazottak szobanövényeket, fákat kapnak jutalmul. A Nagyrúház parkolójában ingyenes CO-mérés lesz.

A Dugonics téren 10 órától futóversenyre lehet jelentkezniük mindazoknak, akik jó formában vannak, és 10 kiló papírt, használt ele-

met, lejárt szavatosságú gyógyszert ajánlanak föl a szervezőknek. A MEH-nek térítésmentesen átadott hulladékért kapott elismervény nyel mindenki sorsoláson vehet részt és indulhat a versenyen. Minden befutó jutalmat kap. A sorsolás fődjia egy BMX-kerekpár, ezenkívül értékes sportfelszereléseket és könyveket lehet nyerni. A legtöbb hulladékot gyűjtő iskolák 2-2 ezer forint prémiumban részesülnek.

Ugyanakkor 10 órakor biológusok invitálják boszorkányszigeti sétára az érdeklődőket. Ebéd után, 1 órakor környezetvédelmi vetélkedő kezdődik a tanárképző főiskolán, középkorú diákok részére. Délután 3 órakor a már országszerte ismert Kátyikné Benke Etelka tart jogabemutatót a Bartók Béla Művelődési Központban, ahol 4-kor a reformkonyha hívei szójából, nyers zöldségekkel készített salátákból csipegethetnek.

Ugyanitt egyúttal megtekinthető Hencz Alajos és Molnár Gyula természetfotóiból összeállított kiállítás, 4 órától pedig a főiskola Tamási Áron klubjában nézhetik meg az érdeklődők a Bükk Nemzeti Parkról és a Kiskunsági Nemzeti Parkról készített videofilmet.

A Föld napja szegedi rendezvényei bizonyára hasznos, kellemes — és tanulságos — szórakozást nyújtanak majd vasárnap sok városlakónak. Bizunk benne: az időjárás is kegyes lesz hozzánk e jeles alkalmából. S akit a rendezvénysorozat hétköznapi programjai is érdekelnek, szerdáiig figyelje Mi történik rovatunk híradásait.

Ch. A.

A követségek is hallgatnak

A Politika „kacsája”

Tegnap a délelőtti órákban a belgrádi Politika című napilap nyomán terjedt el a hír: a jugoszláv szövetségi kormány valószínűleg visszavonja korábbi rendelkezését, mely szerint mátol a Kelet-Európából érkező turistákat 200 dollár értékű dinár beváltására kötelezik.

A hír pontosítása és megerősítése végett telefonon érdeklődtünk a budapesti jugoszláv konzulátuson, ott azonban nem kaptunk érdemi információt. Bővebb felvilágosítást várhatóan a jövő héten kaphatunk — mondták.

A belgrádi magyar nagykövetséget meghíva sem tudunk meg többet, úgy tűnik: a jugoszláv kormány hírzárlatot rendelt el az érintett országok közös tiltakozását követően.

Nagykövetségünk tanácsosa a történetekkel kapcsolatban elsősorban azt kifogásolta, hogy a jugoszláv közlönyben megjelent rendelet nem előzte meg diplomáciai egyeztető tárgyalásokat, így nem világos, hogy a magyarországi délszláv nemzetiségűek miként tarthatnak kapcsolatokat anyaországukkal, a diplomáciai útlevéllel nem rendelkező utazó üzletkötők mi módon bonyolítják majd jugoszláv—magyar üzleti kapcsolataikat, mi minősülhet átutazó turizmusnak... és így tovább.

A továbbiakban arra emlékeztetett; korábban ugyan Magyarországon is bevezetett hasonló beváltási kötelezettséget a tömegessé váló jugoszláv bevásárlóturizmus megfékezésére, de az mindössze húsz dolláros volt, s közel féléves eredménytelen konzultáció következésménye.

Ezt később újabb tárgyalási javaslatok követték.

Teljeséggel érthetetlen, miért szánta el magát a jugoszláv fél ilyen szigorú intézkedésre Magyarországgal, Csehszlovákiával és az NDK-val szemben, hiszen a közép-európai országok balkáni bevásárlóturizmusa jóval szelídebb méreteket ölt, mint keleti szomszédainké. A belgrádi magyar nagykövetség tanácsosa végül leszögezte: a 200 dolláros intézkedés hazánkat érintő része elkapkodottnak és feleslegesnek mondható. Végül azon reményüknek adott hangot, hogy e kellemetlen helyzet tárgyalások útján rendezhető.

Varga Iván

*

A Tanjug hírügynökség az alábbi közleményt hozta nyilvánosságra: Péntek éjjelkor életbe lép a szövetségi kormány az a rendelethe, amely szerint a Jugoszláviába beutazó kelet-európai turisták a határátelöhelyeken kötelesek személyenként 200 dollárt dinárra beváltani. A rendelet nem vonatkozik szervezett turistacsoportok tagjaira, a hivatalosan utazókra, a tranzitutasokra, a diplomata-útlevéllel, továbbá a kishatárforgalmi engedéllyel rendelkező személyekre, a 14 évesnél fiatalabb gyermekekre, az egyetemistákra és főiskolásokra, valamint a Jugoszláviában élő férfiak vagy nők házastársára.

A valutabeváltás alól csak azok mentesíthetők, akik a fenti tényeket a határátelöhelyeken a jugoszláv vámhivatalnokok előtt igazolvánnyal bizonyítják.

(Folytatás a 2. oldalon.)

LÁTLELET

A Föld hétköznapiján

Belváros. Vakolatmentes övezet. Vizelet áztatta kapualjak. Szemet és gaz lepte belső udvarok. Formát vesztett, mocsos kukák. Papírzacsok, csikkek, gyanús foltok borította járdák. Kivert kirakatuvegek között söröspalack-maradványok. Játsszóternek csúfolt, kopár négyzetméterek, fémhínták a poros betonon.

Belváros. Egy kis nyugati stíl: hamburgeres-, Yamaha- és Suzuki-találkahely. Szelidnek nem mondható motorosok Száguldás egy keréken. Mutatványok, nem mesterfokon.

Belváros. Autók a járdán. Fizetőparkoló mindkét oldalon. Gyalogos, te szállj, szállj, szállj fel, ma gasra, mert itt minden talpalatnyi flaszter eladó.

Belváros. Estéli autóstálalkozó. Lágy italozást követő rally. Kanyarodás két keréken, csikorogva, vakmerőn, esztelen, veszélyérzet nélkül.

Belváros. Ritkított villamosjáratok, autóbuszdömping.

Belváros. Ha itt messzebbre tekintsz, a széndioxid, -monoxid, por, s minden, mi tudónak ingere, természetű ködbe burkolja a „tájat”. Benzingázfürdő, séták a gázkamrában.

Holnap — a Föld napján — majd zöld trikókba öltözünk, s tán nem ülünk autóbá. Tüntetünk egyet a szenny, a mocsok, a tudóbombázó, levegőnek már csak csúfolható valami ellen... Aztán hétfőtől fuldoklunk, öljük magunkat tovább. Miért is ne tennénk, hiszen mi öngyilkos nemzet vagyunk, s az önkész halálnak létezik lassú, ámde biztos módszere.

(kalocsai)

A szabadtérin is

Magyar évad

Magyar évadot tart idén a Szegedi Szabadtéri Játékok. Ezt már tavaly eldöntötte az igazgatóság: a műsor sem a választási eredményekkel, sem a térség nemzetiségi politikájával nem függ össze. Az idei lesz a szabadtéri 40. évada, a jubileumra készült a műsorterv. A Dóm tér ügyis nemzeti színházzszerű játszóhely, kínálja magát magyar darabok játszóhelyeül. (Különösen, hogy az ország-nak igazi Nemzeti Színháza nincs... — M. T.)

Három helyszínen 11 produkcióból 20 előadást terveznek, mondta a tegnap délelőtti sajtótájékoztatón Nikólményi István, a szabadtéri játékok művészeti vezetője az újságíróknak, „akik szeretik az ilyen számokat”. A Dóm tér Erkel Hunyadi Lászlójával kezd július 20—21-én. A felújítást Nagy Viktor, a Madách Színház tagja rendezi. A szervezők azt szerették volna, hogy a két tenorszerp egyenrangú megsemmélyesítőkre leljen. Ezért V. Lászlót Daróczy Tamás éneklí, aki egyébként a pesti produkcióban a címszerepet alakítja, Hunyadi László pedig ottani szereplőtársa, Molnár András lesz. A többi szerepekben Misura Zsuzsát, Iván Ildikót, Németh Józsefet, Gyimesi Kálmánt és Szakály Pétert hallhatjuk majd. Némi aktualitást ad a darabnak az is, hogy az idei év Mátyás-év. A későbbi király az operában meg gyermek, ezért hát nadragyszerp, Vámosy Éva fogja énekelni.

Augusztus 3—4.: Sütő András A szuzai menyegző. Ruszt József Nemzeti Színház-beli rendezését adaptálja a nagy térre. Azonos a díszlettervező, Csányi Árpád, és eljönnek az ottani „nagygyűk”, Bessenyei, Sinkovics és Avar István is. Új viszont a szerelmespár, Kovács Adél a Nemzetiből, és Kaszás Géza, aki nemrég szegedi színész volt, ma pedig a Független Színpad tagja. Ruszt társulatából egyébként többen alakítanak az előadásban kisebb szerepeket.

A mosoly országát lényegében a tavalyi szereplőgárdával újítják föl. (Ilosvay Róbert, Pitti Kata-lin, Zempléni Mária, Póka Balázs.) Ez esetben döntő szempont volt, hogy a meglevő díszletek és jelmezek, valamint a próbaidő-megtakarítás nagymértékben csökkenti a költségeket. No és — nem utolsósorban — a Lehar-operett tavaly nagy sikerrel ment.

Többéves szünet után viszont az Állami Népi Együttes Magyar Rapszódia című összeállításukban szerepel kalotaszegi legényes, rábaközi dús, tolnai üvegestánc és zempléni karikázó is.

A Dóm téri programsort az István, a király zárja. Koltay Gábor 1985-ös rendezését újítja föl, ám ezúttal a hang élőben, és nem ptyal beekről fog menni. A szerepeket így az énekesek, Varga Miklós, Sebestyén Márta, illetve Vikidál Gyula, Deák-Bill Gyula és Nagy Feró alakítják. Az elrendezés érdekessége: a zenekar a dóm homlokzata előtti állványon, a színpad fölött fog elhelyezkedni, Koltay ugyan-is a zenekari árkot Kopány híveinek tanyájául szeretné használni... Erre a produkcióra a jegyek lényegében máris elkelték, s

a nagy érdeklődés miatt a főpróba is nyilvános lesz.

Az újszegedi szabadtéri színpadot fokozatosan alkalmassá akarják tenni színházi játszóhelynek, felkészülve esetleg arra az esetre, hogy a Dóm tér felújítása miatt átmenetileg ez lesz a fő játszóhely. Átépítették a zenekari árkot, és kialakították a hívó-utasító rendszert is. Itt három produkció lesz. A színházi esték sorát folytatva július 29-én a Sepsiszentgyörgyi Magyar Színház vendégszerpel. A forradalom után a társulat Tamási Áron nevét vette föl, s most névadójuk Boldog nyárfalevél című darabját hozzák Szegedre. Augusztus 5-én a Molnár-dízieland és a Darmstadti dízieland vív nyilvános dixipárbajt, 12-én pedig Boncz Géza szervez nosztalgiaakabart Beatnik piknik címmel.

A tanácsháza udvarán idén ismét lesz Operagála, a „Hunyadi” és „A mosoly országa” énekesei közül mintegy 14-15-en adnak hangversenyt. Július 29-én a Pármái Verdi Kórus és a Canticum Kamarakórus ad közös estét, augusztus 1-jén pedig az Ulmi Fúvószenekar muzsikál.

Az újságírók érdeklődésére a szabadtéri vezetői elmondták, hogy a jegyárak idén is differenciáltak lesznek, de átlagosan nem emelkednek. A legdrágább előadás legjobb helye 270, a legolcsóbb produkció legrosszabbja 50 forintba kerül. A régi hagyományok szerint teljesen leszerelték, már nincsenek hangszórók a széksorok alatt, a zenét és a szót négy toronyból hangszugárzók lövelik széjjel. A színpad eleji mikrofonosort testmikrofonok, úgynevezett mikroportok váltották föl, amelyek lehetővé teszik, hogy az énekest, illetve színészt a színpad bármilyen pontjáról, akár háttal állva is egyformán jól hallják.

A nézőtér felújítására egyelőre nincs pénz. Bizonyos elképzelések szerint talán a ’95-ös Világkiállítás beruházásai között kerülne sor rá, ám az érdekeltek hamarabb szeretnének megoldást találni. Forrásként alapítványokból lehetne pénzt szerezni, illetve, valamilyen formában meg kellene vonni azokat a szegedi vállalatokat, amelyeknek a szabadtéri miatt megnövekedett idegenforgalom jelentős többletbevételt hoz a költségvetésnek.

Külön érdeklődésünkre Nikólményi István elmondta, hogy az általa kidolgozott intendatúratervezetet a városi tanács vb-nek benyújtotta, de arról majd csak az új, június 8. utáni önkormányzat fog dönteni, ezért az legfőljebb a jövő évad tervezésénél jöhet számításba.

(márok)